

Коли відпочивають янголи (стислий переказ)

Марина Аромштам

Розповідь ведеться від першої особи — дівчини Аліни, щоденникові записи веде вчителька Маргарита Семенівна (Марсем)

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ЧАСТИНА I

1

Багато років тому головна героїня твору на ім'я Аліна дізналася від своєї вчительки, що ангелам теж треба відпочивати. Вона могла б цього не дізнатися, якби в неї був батько. Але його не було, і мама не мала з ким порадитися, чи віддавати дочку в клас Тетяни Володимирівни. Через цю вчительку дідусь перевів Аліну в іншу школу. Дівчинка потрапила до Марсем, яка й розповіла про ангелів. Якби у Аліни був батько, вона ніколи б не дізналася цього. Тому вона не знає: погано чи добре те, що батька тоді в неї не було.

Батько Аліни жив у Франції, і подруга Наталя переконувала її, що батько зовсім не потрібний (її батьки саме розлучалися). Наталя навіть мріяла, що у неї з'являться діти з пробірки, а чоловіка у неї не буде ніколи.

Та Аліні хотілося мати батька. Мама, яку звали Ольга, говорила, що тато думає тільки про свої задачі, оскільки він математик. Коли Аліна народилася, він вже був у Франції, а з пологового дівчинку з мамою забирав дідусь Віктор.

2

Коли Аліна мала йти у перший клас, дідусь саме був у відрядженні. Тож мама порадила з сусідкою і вирішила віддати дочку у клас Тетяни Володимирівни.

Колись Алінина бабуса, яка померла ще до народження дівчинки, говорила, що найцінніше у людині — її внутрішній стрижень. Бабуса і дідусь вважали, що вчитель має обережно відноситися до цього внутрішнього стрижня дитини, щоб не "зламати" його.

3

Тетяна Володимирівна була красива, гарно вдягнена, з красивим манікюром. Та Аліні вона відразу не сподобалася, бо першого вересня поставила усі квіти, які їй подарували діти, у відра для миття підлоги, а три букети, які їй найбільше сподобалися, поставила на стіл і підвіконник. Потім вчителька попросила намалювати вазу з квітами, та Аліна не хотіла малювати квіти у вазі, бо її стояли у відрі. А по них дідусь спеціально їздив на дачу. То були айстри, які мама вирощувала ціле літо. Дівчинка намалювала величезне відро, щоб її квітам не було тісно, але вчительці не сподобався малюнок.

Через деякий час був ще один урок малювання. Дітям треба було намалювати іграшку-неваляйку з чотирьох кружечків і порахувати їх. Аліна швидко впоралася, а потім їй здалося, що одній іграшці буде сумно. Дівчинка домалювала дідуса і маму для неваляйки. Вчительці знову не сподобалося. А вдома дідусь похвалив онуку і почепив малюнок над столом у своєму кабінеті.

4

Усіх учнів у класі вчителька "поділила" на три групи: розумні, нудні і дураки. Тетяна Володимирівна навіть казала: "Усім мовчати. Я займаюсь з дураками".

Одного разу на перерві хлопчик Колян витягнув з сумки вчительки дзеркальце і десь його засунув. Коли Тетяна Володимирівна виявила пропажу, то закричала і наказала всім стати і поставити руки за голови. Діти стояли так, поки одна дівчинка не побачила, що дзеркальце у відрі для сміття. Колян вибіг з класу, а вчителька вибігла за ним.

Коли дідусь забирав Аліну зі школи, вона все йому розповіла. Того ж дня у дівчинки почалася скарлатина, і дідусь вважав, що стрес спричинився до цього. Старий переконував дочку, що Аліну треба перевести в іншу школу, а порадитися про це треба з В. Г., бо він професіонал.

5

В.Г. за освітою був хіміком, працював у школі, а підробляв перекладами. Колись дідусеві треба було перекласти дещо про досягнення західної фармакології, і В. Г. допоміг. Секретарка дідуса, Клавдія Іванівна, вважала В. Г. жіночим серцеїдом, бо він був красивим, уважним, і жінки часто в нього закохувалися. Хоч дідусь і мама називали його "молодим чоловіком", та в його бороді вже виднілася сивина.

Аліна любила, коли приходив В. Г. Він приносив торт чи виноград, а мамі дарував квіти. А коли в Аліни була скарлатина, розповів про Марсем.

6

Якось В. Г. брав участь у конкурсі педагогічної майстерності. Марсем теж брала участь і показувала суддям, як вчить дітей рахувати за допомогою пальців рук і ніг. В. Г. з іншими учасниками були "дітьми" на занятті вчительки. Всім тоді було дуже весело. Марсем уже майже виграла, та коли їй дали питання, які педагогічні цінності є для неї орієнтиром в роботі, вона сказала, що краще відповіла б на інше питання. Судді хотіли допомогти відповісти Марсем і підказали, що головною цінністю може бути любов до дітей. Але Марсем сказала, що діти — це люди, які можуть викликати не тільки любов, а й найрізноманітніші почуття. Тоді вчительку запитали: невже вона не любить дітей? Вона не відповіла. Тоді її спитали, чому над її столом висить портрет Януша Корчака, і чи знає вона його основну працю. Маргарита Семенівна знала цю працю, але сказала, що тут і зараз не може пояснити, чому повісила портрет. Коли нагороджували переможців, цей старий сказав, що Марсем отримує один спеціальний приз: вона поїде на практику в Швецію в одну незвичайну школу.

7

Після розповідей про Маргариту Семенівну мама Аліни досі не розуміла, чому вона

має віддати дочку до цієї вчительки. Дідусь і В. Г. переконали Ольгу. Дідусь важав, що ця вчителька точно розбирається в стержнях.

ЩОДЕННИК МАРСЕМ

Маргарита Семенівна роздумує, чому повісила портрет Коршака, чому пішла на той конкурс. Вона записує, що просто не могла встати і сказати: "Коршак — наше все", чи признатися, що дуже сильно любить дітей. Вона могла хіба сказати, що була молода і дурна, коли вішала портрет і думала, що втілить усі цінності, які задумала.

ІНШИЙ ЗАПИС

Батьки Марсем були педагогами. У сім'ї найгіршим словом було слово "дурна". Мама вчила Маргариту ніколи не підвищувати на дітей голос, ніколи не обзивати їх.

Маргарита просто обожнювала свій перший клас, але розуміла, що нічого не знає про внутрішнє життя своїх учнів. І тоді вона дала собі слово: коли буде мати новий клас, почне працювати по-іншому. Не буде так завантажувати дітей цінностями, не буде такою правильною. Буде "вдивлятися" в кожну дитину.

ІНШИЙ ЗАПИС

У свій щоденник вчителька записала закони, які придумали її учні. Наприклад, не битися, поки хтось не заплаче, не заважати вчительці проводити урок, не запізнюватися. За порушення цих законів діти придумали різні покарання, наприклад, поливати квіти, прибирати в класі, читати по 10 сторінок книги.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ЧАСТИНА II

8

У перший день у новій школі Аліна побачила кумедний випадок: Марсем зустріла їх з дідусем, тримаючи за ноги хлопчика, який застряг у дірі, що вела у підвал. Цим хлопчиком був Єгор. Він плакав, тому для підтримки дідусь і діти, що зібралися навколо, почали співати. Сторож школи допоміг витягнути хлопця. Тоді вчителька запитала, навіщо він туди поліз, може, захотів у пащу дракона? Діти дивилися на діру і теж мріяли туди потрапити.

9

Однокласники Аліни — Жора та Іллюшка, взяли барбі Насті і роздягнули, порвавши плаття. Та Марсем не кричала, вона лише сказала, що хотіла би повісити обидвом по голій барбі на шию, і щоб вони так ходили по школі. Хлопці зрозуміли свою провину і через кілька днів їх уже було не відірвати від вчительки.

Одного разу Ромчик проник у дівчачий туалет. Дівчатка розповіли усе Марсем, і вчителька сказала, щоб вони принесли Ромчикові свої труси, в яких ходять на танці. Ромчик заплакав.

Єгор любив брати додому чужі іграшки зі школи, коли ніхто не бачив. Про це вчительці сказав його батько. Після цього Марсем попросила Єгора казати їй, коли йому захочеться нову іграшку, а весь клас вирішить на який час її позичить. Одного

разу Ромчикові захотілося взяти велику точилку для олівців, якою користувалися всі діти. Вчителька дозволила взяти її на вихідні і понеділок. Але хлопчик не взяв, бо зрозумів, що коли він забере, то інші діти не зможуть нею користуватися.

ЩОДЕННИК МАРСЕМ

Вчителька боїться, щоб інші не подумали, ніби вона повісила портрет Корчака, щоб бути схожою на нього. Адже для цього, як мінімум, треба зробити подвиг.

Марсем роздумує над тим, що в звичайному житті дорослим подвиги не потрібні. А от діти мріють про подвиги, вони хочуть героїчно померти (але потім ожити), а за це їм простять усі провини. Марсем вважає, що для дітей треба придумати різні подвиги, бо набагато гірше, коли дитина сама придумує: лізе на карниз багатоповерхового будинку, щоб пройтись, влаштовує гонки на машині. Вчителька придумує для свої учнів вигаданий світ, у якому вони зможуть вчинити подвиг.

10

У мікрорайоні, де знаходилася школа, були пагорби. Вчителька почала розказувати дітям про те, що на пагорбах завелася Гниль, яка вражала струмочки і ставки. В каламутній воді з'являлися яйця, з яких вилупилися жабасті — холонокровні, людиноподібні істоти з шкірою в бородавках. Жабасті полюють на принцес. Тут вчителька пригадала учням, що у кінці навчального року вони влаштують бал, і всі дівчатка мають прийти у довгих платтях, як у Попелюшки. Жабасті викрадають принцес, щоб перетворити у чудовиська. Але хлопці-принци рятуватимуть принцес. Принци відправляться у мандрівку, щоб вбити Чорного Дрегона — повелителя жабастих.

11

На уроках трудового навчання дівчата плели для своїх принців кольорові косички, які мали рятувати їм життя під час битви з Дрегоном. Марсем просила вкладати у роботу свої думки і надії на перемогу. Аліна роздумувала, котрому саме принцові вона би бажала перемоги.

12

Вчителька сказала, що принци самі виберуть собі даму серця. У класі хлопців було менше, тому Петрик вибрав собі і Аліну, і Наталю.

Дідусь возив Аліну до школи машиною. Якось вони підібрали на зупинці Петрика з бабусею і Наталю. Відтоді троє дітей завжди їздили до школи разом.

Петрик любив мовчати і слухати інших. Аліна часто ходила до нього додому, бо бабуса Петрика вважала, що дівчинка добре на нього впливає. З Аліною ходила і Наталя, бо жила в тому ж будинку, що й Петрик.

Якось у сім'ї хлопчика сталося лихо. Його мама була вагітна і захворіла. Їй не можна було контактувати з людьми, тому вона з чоловіком переїхала за місто. Батько багато працював, щоб купити ліки, а Петрик жив з бабусею. Марсем знала про біду в родині хлопчика, тому часто приділяла йому більше уваги. Над Петриком ніколи не сміялися однокласники. А він завжди вибирав у пару Аліну, танцював з нею на уроці танців, вони разом їздили в школу, гралися після уроків.

ЧАСТИНА III

13

Нарешті Марсем влаштувала для дітей похід у пащу дракона. Принци-хлопці йшли двома колонами і прикривали дівчат-принцес. Принци мали завдати драконові сто ударів, щоб він згинув. Зброю принцам дав Відлюдник. А ще він дав покривало, яке робило усіх невидимими.

По дорозі на пагорби Наталя побачила жабастого. Діти дуже налякалися, і вчителька накинула на них покривало. Та Наталя кинулася бігти, і Аліна кинулася рятувати подругу. І тоді на допомогу принцесам вийшов Петрик. Жабастий витягнув косички життя у хлопчика, за правилами Петрик тепер мав "закаменіти". Діти так переживали за Петрика, що вчителька мусила трохи змінити правила: вона поговорила з "жабастими" і привела хлопчика під покривало. Тільки тепер Петрикові вже не можна було битися з драконом.

На одному пагорбі діти побачили темну фігуру Дрегона, яка згодом зникла. Дітей лякали жабасті, але вчителька голосно крикнула, що вони під покривалом, отже, невидимі. Це трохи заспокоїло усіх.

І от з лісу вийшов Дрегон. Він мав довгий хвіст, щит і булаву. Принци кинулися на ворога. Вони рахували, щоб було сто ударів, але під покривало почали прибігати хлопці, які боялися. Єгору вдалося завдати три останніх удари, і Дрегон загинув. Потім діти кинулись на чоловіка, що грав Дрегона, а жабасті носили на плечах принцес. Усі веселились і раділи. Вчителька подякувала чоловікам, які зіграли жабастих і Дрегона.

14

Вдома Аліна не втомлялася розповідати про цю пригоду дідусеві, мамі і В. Г. Скоро мав відбутися бал для принців і принцес, на який були запрошені і всі батьки, які мали танцювати парами. В. Г. запросив Ольгу, Алініну маму, бо вона не мала пари.

ЩОДЕННИК МАРСЕМ

Коли Маргариті було 11 років, батьки сказали їй, що розлучилися. Батько перейшов жити до школи, а мама почала вчити дочку бути гордою, і говорила, що прати шкарпетки чоловіка — найгірше приниження.

Пізніше Маргарита дізналася, що в її батька, тоді директора школи, був короткий роман з начальницею з району. Мама говорила дочці, що у них дуже мало грошей, але краще бути гордими, ніж вгоджувати чоловікові. Маргарита ходила в поношеному одязі і подертих чоботях. Та якось вона дізналася, що батько платить аліменти, і мама може купити взуття.

Згодом разом зі своєю подругою Леркою Маргарита вчилася обходитися без чоловіків. Дівчата хотіли стати такими собі амазонками. Після уроків вони вчилися розпалювати вогонь, мріяли навчити битися. Та раптом приїхала двоюрідна сестра Лерки — Аллочка, яка в 19 років дуже вдало вийшла заміж, пожила в Німеччині, а

тепер приїхала жити в Росію. Аллочка подарувала Маргариті красиве плаття з Німеччини і розповіла, що амазонки відрізали груди з правого боку, щоб добре битися мечем. Після цих слів Маргарита передумала бути амазонкою. Їй хотілося бути просто жінкою.

15

Настав день довгоочікуваного балу. Мама пошила Аліні плаття, а сама вдягнула червону довгу сукню і рукавички до лікті. Під час дійства на дівчатках було лахміття, яке легко скидалося, а під ним були гарні плаття. В. Г. посвятив усіх хлопчиків у лицарів, а для головного переможця — Єгора, усі навіть прокричали "Ура!". Малі принцеси і лицарі станцювали свій танець. Аліна танцювала з Петриком. А потім дорослі затанцювали мазурку. Аліна зрозуміла, що В. Г. закохався в її маму.

ЩОДЕННИК МАРСЕМ

Вчителька записує свої враження від перемоги над драконом і від балу. Маргарита вважає, що пам'ять про такі подвиги, насамперед, потрібна їй. Бо коли якась дитина вчинить щось погане, вона згадає, що ця дитина все одно здатна на подвиг.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ЧАСТИНА IV

16

Коли Аліна була у 3 класі, хтось з учнів приніс саморобну маріонетку і смішно нею керував. Марсем це сподобалося і відтоді діти почали робити ляльок з різних матеріалів: воску, пластиліну, ганчірок, сірників. Всі ці ляльки діти складали на окрему полицку.

Одного разу Аліна придумала зробити лебедів, які рухатимуться на озері за допомогою магніту. У дівчини дуже гарно вийшло, і вона раділа, що лебеді сподобаються вчительці. Та ще більше лебеді сподобалися Єгору, і для Аліни це було справжнім щастям, адже хлопець їй дуже подобався.

17

Якось Аліна запитала маму, чи буває кохання в дітей, які вчаться у 3 класі. Мамі не сподобалося питання, вона навіть рознервувалася. А ввечері спитала дідуса, як вважає він. Віктор Сергійович сказав, що це цілком можливо, бо Лермонтов закохався у 5 років, Том Сойєр теж рано закохався. Але мама вважала, що не треба усіх порівнювати, бо Лермонтов — геніальний письменник, а Сойєр — літературний персонаж.

18

Одного разу Єгор, Іллюшка і Жора повикручували магніти з дверей від шафок, і вони не закривалися. Марсем дізналася про цю шкоду і розповіла дітям дві історії. Перша — з реального життя. Якось в одному селі хлопці вирішили зробити дискотеку з світломузикою, але для цього потрібне було кольорове скло. Хтось сказав, що таке скло є у світлофорі на станції. Забравши скло, діти спричинили жахливу аварію: пасажирський поїзд зіштовхнувся з товарним. Друга історія. Якось Марсем зустріла

чоловіка, який кожного дня начищав свою лопату до блиску. Він пояснив, навіщо це робить: "У кожного з нас є ангел, який відповідає за вчинки. Але ангели не можуть займатися тільки нами. Якщо ми робимо щось правильне, вони летять робити інші важливі справи. І тоді у світі стає на одну біду менше. Якщо ж ми робимо щось погане, ангел мусить залишатися біля нас, щоб виправити зроблене. Мій ангел знає: ввечері я завжди чищу лопату. Ангел спокійний і може летіти рятувати когось..."

19

Ввечері Аліна зламала своїх лебедів і витягнула магніти. Дівчина попросила дідуся полагодити її і Наталину шафки.

Наступного ранку в класі вже були батьки Єгора, Іллі, Жори, Віри, Насті. Всі лагодили шафки. Був навіть батько Петрика, хоч йому було тяжко приїхати. Коли зайшла Марсем, він сказав: "Доброго ранку, Маргарито Семенівно! Працюйте спокійно. Янголи сьогодні відпочивають!".

ЩОДЕННИК МАРСЕМ

Вчителька записала, що була готова вбити хлопчиків за витягнуті магніти. Вона була дуже зла і думала про Корчака, який в таких випадках влаштовував дитячий суд. Більшість його судів закінчувалася словами: "Пробачити, тому що винуватець розкаюється".

ІНШИЙ ЗАПИС. ЧЕРЕЗ 2 ГОДИНИ

Вчителька записує, що коли прибули шафки для дітей, усі вчителі і батьки дуже радіти. А батьки три дні мучились і скручували дошки, бо на фабриці забули зробити дірки для шурупів. І от тепер учні її класу повитягали магнітики. То чи треба було тих шафок?

Та Марсем все одно щаслива, бо її учні виявилися справжніми людьми: прислухалися до тих двох історій і зробили висновки.

Маргарита Семенівна згадує, як їздила у Швецію в одну дуже цікаву школу, яка знаходилася посеред лісу. Вона здивувалася, коли побачила, що школа обігрівається дровами та освітлюється свічками. Там вчителька познайомилася з чоловіком на ім'я Йон, який був шкільним садівником. Саме він був тим чоловіком, який щовечора чистив лопату.

Одного разу Йон взяв з собою до лісу Маргариту. Ввечері чоловік розпалив вогонь, вони сіли, і він почав пояснювати, чому чистить лопату. У дитинстві у нього не було батька. Хлопець робив багато поганого, його мама плакала. Одного разу Йон зустрів чоловіка, який розповів йому, що в кожній людині є ангел. Ангели роблять хороші справи, але Йонів ангел не може робити хороших справ, бо хлопець зв'язав його крила поганими вчинками. Чоловік став для Йона ніби батьком, а хлопець дав собі слово, що кожного вечора чиститиме лопату.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Наталині батьки розлучилися, а дівчинка почала погано поводитися. Наталя запізнювалася на уроки та вигадувала різні причини. Дівчина перестала читати. Якось Марсем попросила Наталю принести книжку, яку вона читає. Дівчина схопила вдома першу, яка потрапила під руку – "Три мушкетери". Вчителька дуже зраділа і довго розповідала дітям про Дюма. Наталя збрехала одного разу, що вже прочитала книжку, та вчителька відразу здогадалася про брехню, адже в книжці було 800 сторінок.

Наталя і Марсем залишилися на одинці, і вчителька змогла знайти спільну мову з дівчиною. Маргарита розповіла, що її батьки теж розлучилися, але треба розуміти, що тато не йде від дитини, він йде тільки від мами. Також вчителька розповіла, що коли її батько пішов, то забрав усі свої книжки, і вона почала купувати нові книжки і багато читати. Марсем принесла зі своєї бібліотеки книги для Наталі. Згодом дівчинка брала участь у конкурсі з зоології і отримала 3 місце.

21

На день народження когось з однокласників інші діти ставали в коло і співали: "Коровай, корова, кого хочеш, вибирай". Коли день народження був в Аліни, вона вибрала Наталю і Віру. Марсем сказала вибрати ще хлопця. Усі очікували, що вона вибере Петрика. Аліні хотілося вибрати Єгора, але вона чомусь вибрала Жорика. Згодом Марсем відіслала Петрика і Єгора в столову, щоб вони подивилися, чи можна вже йти їсти. Аліна раптом зрозуміла, що зробила щось неправильно і заплакала.

Вдома Аліна подзвонила Петрику і запросила на святкування, сказавши, що він її найкращий друг. Дівчинка запросила і Єгора, та він не зміг прийти.

22

Якось до квартири Аліни прийшов В. Г. (Володимир Григорович). Він зробив мамі дівчинки пропозицію руки та серця і навіть запитав дозволу в Аліни. Обидві погодилися. Дідусь зрадів, усі пішли на кухню, щоб відсвяткувати. Аліна, дідусь, Володимир і Ольга сиділи на кухні, розповідали історії і були дуже щасливі.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ЧАСТИНА VI

23

Ввечері вони ще прогулялися, а на ранок в Аліни з'явилося безліч питань. Якщо мама вийде за Володимира, чи буде він з ними постійно, чи буде він батьком для Аліни, як відреагує на весілля батько у Франції? Дівчина намагалася прогнати всі ці думки, але в школі вони переслідували її. Аліна лиш краєм вуха чула, як Марсем читала "Короля Матіуша". Цю книжку вчителька хотіла прочитати своїм учням, бо вони мали розлучатися: діти скоро мали перейти у 5 клас.

Марсем розповідала, що автор книжки, Януш Корчак, жив у Польщі, у Варшаві. Він був лікарем і письменником, а згодом відкрив Дім сиріт. Корчак придумав для дітей закони, створив дитячий суд і ще багато чого цікавого. Але почалася Друга світова

війна. Дім Сиріт захопили фашисти і відправили у концтабір. Корчак міг врятуватися, але поїхав з дітьми, щоб загинути разом.

24

Кравчик Льоша, який тільки недавно з'явився у класі, придумав одну гру. Марсем мусила взяти хлопчика у клас, бо так наказав директор.

25

Гра була така: кожної перерви бігти до туалетів, щоб затиати одне одного. Участь у грі брали навіть дівчата. Коли Марсем читала "Короля Матіуша" і на перерві, багато дітей виходили з класу, що грати у гру. Марсем робила вигляд, що нічого не відбувається, і читала далі для дітей, що залишалися.

У той день, коли Аліна знала, що мама виходить заміж, вона теж вийшла на перерву, не залишившись слухати про Матеуша. Дівчину зловив Єгор і уже хотів затигнути в туалет. До Єгора на допомогу прибіг Кравчик. Ручка від дверей в туалет відірвалася, і всі діти попадали під ноги черговій вчительці. Дітей повели до завуча, а потім — до класу. Завуч насварила Марсем, сказала усе полагодити і викликати завтра усіх батьків дітей, що поламали двері.

ЩОДЕННИК МАРСЕМ

Вчителька записує, що ще трішки і не зможе стриматися — вдарить котрусь дитину, а можливо і декількох. Маргариті жаль, що діти не тільки не хочуть читати, а навіть не хочуть слухати, коли їм читають.

Через чотири місяці вона попрощається зі своїм класом, але хоче і надіється все виправити.

Батьки усю провину скинули на Кравчика, а Марсем було прикро, бо він був прийманою дитиною. Та приймані батьки не хотіли, щоб хтось знав про всиновлення. Маргарита звернулася до подруги-психологині, щоб та розповіла усе про прийманих дітей. Подруга порадила набратися терпіння і сказала, що багато батьків відмовляються від прийманих дітей, тому їм треба жити у спокійних умовах.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ЧАСТИНА VII

У День Святого Валентина Марсем отримала в школі три валентинки, відразу прочитала їх і усміхнулася. Аліна теж надіялася отримати валентинки, хоч одну. У класі всі мали святковий настрій, поки Віра не показала вчительці валентинку, яку отримала. Вчителька побіліла і почала питати усіх хлопців, хто це написав.

27

Увечері до Аліни прийшла Наталя і розповіла, що на валентинці було написано: "Віро, я хочу тебе трахнути". Подруга розповіла, що уже всі діти знають, що це написав Кравчик. І Вірина мама зробить так, щоб хлопця вигнали зі школи.

28

Наступного ранку Марсем запізнилася. У класі уже чекали Вірина мама, мама Каті

і бабуса Наді. Мама Віри звернулася до Кравчика і сказала, що зараз він піде до директора. В цей момент зайшла Марсем. Вона сказала батькам, щоб вийшли і відразу почала урок. Та коли батьки вийшли, вчителька спитала Кравчика, чи це він написав. Хлопець сказав, що це не він. І тут вчителька дізналася, що це зробив Єгор. Марсем вийшла, бо вже не могла провести урок.

29

Дітей відпустили додому після третього уроку. Аліна з Наталею не чекали на дідуса і пішли додому пішки. Аліна спитала подругу, як та вважає: де зараз їхні ангели? Наталя сказала, що ангел Єгора застряг на шафі у класі прямо на вазоні. Адже раніше листки рослини стирчали, а тепер нагнулися. І з вазона навіть впала крапля води. Наталя припустила, що це ангел так спотів. Можливо, йому треба було летіти когось рятувати, а тут Єгор зробив такий поганий вчинок. Аліні чомусь хотілося плакати. Їй було шкода, що Єгор, який переміг Дрегона, зробив таке. Наталя здогадалася, що Аліні подобається Єгор, і сказала, що виправдання для хлопця нема. Аліна захищала Єгора, бо він хотів признатися у скоєному. Тоді Наталя сказала, що через Єгора пішла Марсем, а ангел Аліни, напевно, теж застряг. Наталя кинулася бігти від Аліни і її мало не збила машина.

30

Наступного дня Марсем не прийшла. Віри і Єгора теж не було. Дітей вчила інша вчителька і на запитання Наталі, коли прийде Марсем, відповіла, що діти просто довели її.

31

Вдома Аліна почула, що розбився літак з дітьми. Дівчина почала плакати і сказала мамі з дідусем, що це через те, що їхні ангели більше не літають, адже діти в класі робили погані вчинки.

Мама почала заспокоювати дочку, розповідаючи, що ангелів не існує. Та дідусь сказав Аліні, що все ще можна виправити, і ангели зможуть полетіти.

32

Ввечері прийшов Володимир з сином Матвієм. Хлопець уже був студентом і зовсім недавно знайшов батька. Усі сіли за стіл, і Матвій розповів, що вдома навіть не знають, що він дізнався про В. Г. Згодом дідусь запитав Володимира, чи не дзвонив він до Марсем. Володимир сказав, що чоловік Марсем говорив, що в дружини перевтома.

33

Усі учні класу зібралися у Кравчика вдома. Єгор перший прийшов до Кравчика, признався у всьому його батькам і попросив пробачення. Аліна сказала однокласникам, що треба щось таке придумати, щоб Марсем їм пробачила. І тут усі придумали, що треба написати вчительці листа.

34

Мама повідомила Аліні, що весілля з Володимиром не буде, бо приїжджає тато з Франції.

ЕПІЛОГ

Усі хлопці 4-А класу написала лист з вибаченнями та надіслали вчительці.

ЩОДЕННИК МАРСЕМ

Вчителька отримала лист від хлопців. У ньому вона, звичайно, знайшла багато помилок, але тепер все налагодилось. І Марсем з учнями готується до випускного спектаклю.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу